

at sikre, at reglerne overholdes. Er det de centrale myndigheder, der ændrer grænseværdierne, bør det økonomiske ansvar ligge hos staten.

For at sikre kvaliteten af spildevandsslammet pålægges regeringen at undersøge forskellige former for hygiejnisering, herunder kalkstabilisering. Der må ikke herske tvivl om produktets kvalitet.

Skal økologi have nogen mening, skal slam kunne anvendes som gødning i økologisk produktion. Det er reelt den eneste måde, hvorpå man kan sikre næringsstofbalancen i en økologisk produktion, og det må også være den rigtige måde at anvende spildevandsslam på netop for at sikre det økologiske kredsløb. Derfor bør spildevandsslammet også have en kvalitet, der sikrer, at det kan anvendes både i en økologisk landbrugsproduktion og i en konventionel landbrugsproduktion.

Jeg er nødt til at give ministeren et lille hip under dette punkt. Vi er i dag i en situation, hvor kommunerne er blevet gidsler i en strid mellem landbruget og regeringen, en gidseltagning, som miljøministeren kunne have undgået, hvis ikke ministeren i sagen om en ny slambekendtgørelse havde udvist en helt ualmindelig langsommelighed. Det er efterhånden år og dag siden, at landbrugets organisationer og Kommunernes Landsforening aftalte hovedretningslinjer for anvendelse af spildevandsslam. Til trods herfor har ministeren endnu ikke fået udformet en ny slambekendtgørelse. Det er en sendrægtighed fra ministerens side, som har bragt mange kommuner i en meget, meget vanskelig situation.

Derfor skal jeg til slut opfordre ministeren til endog meget hurtigt at afslutte dette arbejde.

Niels J. Langkilde (KF):

Vi står over for et stort problem med slammet, og man skal ikke læse mange aviser i disse dage for at se, at flere og flere kommuner melder om problemer med at få det slam, de ikke kan få afsat, opbevaret. Der breder sig en misstemning i forbindelse med at modtage slammet, fordi der hersker alt for stor usikkerhed på området.

Det får mig til at tænke tilbage på mine allertidligste år som politisk aktiv, da vi havde en indenrigsminister, der hed H.C. Toft. Han prøvede at forklare os unge konservative den vej, man var inde på, med at man skulle til at bygge rensningsanlæg. Det var han meget betænkelig ved, fordi det bare var at flytte problemet fra ét sted til et andet. Jeg må med skam tilstå, at jeg

ikke fattede visdommen i det, han sagde. Jeg syntes, det var godt, at vi fik bygget nogle fine rensningsanlæg. Det var da noget, man kunne vise frem, at man havde gjort noget for miljøet. Men i virkeligheden flyttede vi bare lidt rundt på problemerne.

Jeg tror heldigvis, at der er ved at brede sig en forståelse af, at vi skal se at løse problemerne. Nu har vi fået et fint ord, der hedder byøkologi, og det kunne gamle H.C. Toft sådan set også have brugt, hvis han havde kendt det. Det gælder om, at vi får løst vores affaldsproblemer så hurtigt som muligt, og at vi i det hele taget forurener så lidt som muligt, uanset hvor vi er, og så må vi bruge den rene teknologi, der skal til.

Det virker fortvivlende, at man stadig væk i England kan dumpe affaldet ude i Nordsøen – godt slam, som man har samlet ind – eller at man andre steder må vælge at brænde det af. Det er virkelig ringe løsninger, og vi må frem til en situation, hvor de værdifulde stoffer bliver genbrugt på en sådan måde, at de ikke skader hverken de landbrugere, der dyrker jorden, eller de kunder, der skal aftage varen.

Jeg kan godt forstå, at der i landbruget er en stor nervøsitet for at modtage slammet. Jeg kender mange landmænd, der overhovedet ikke tør tage det, fordi de er bange for, at deres gård taber betydning i værdi, eller at de ikke kan sælge deres specialafgrøder på den ene eller den anden måde, for lige pludselig vil der komme en bølge af, at man skal deklarere sin jord og påvise, at der aldrig har været slam på.

Man kan frygte, at det vil være et forbrugerkrav, og det kan man frygte, hvis ikke den deklaration, der er, er sådan, at vi stadig væk er dem, der er blandt de allermost omhyggelige med at bruge slammet på en fornuftig måde på vores jorder. Det skal vi sætte os som et mål, og jeg håber ikke, at dette her bliver mudderkastning med slam, men at vi kan brede os med en god enighed på dette område, sådan at vi kan lægge det miljøproblem til side.

Miljø- og energiminister (Svend Auken):

Hr. Jens Vibjerg, som fremførte nogle kritiske bemærkninger, har fortjent at få et svar allerede nu på spørgsmålet om sendrægtighed. Jeg gik selvfølgelig ned til de ansvarlige nede i embedsmandslogen med det samme og sagde: Må jeg så få en forklaring! Har denne hr. Vibjerg ret i, at der er tale om stor sendrægtighed?

Den umiddelbare reaktion er, at man står helt uforstående over for det. Kritikken af opbeva-